

1. Безробіття в умовах воєнного стану

Тамара Баталова, Олена Баталова

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. За даними ООН сьогодні в світі кожний третій працездатний не має роботи взагалі або має випадковий чи сезонний заробіток (750 млн. осіб). Тому безробіття є центральною соціальною проблемою сучасного суспільства. В Україні ситуація ускладнилась у зв'язку з агресією РФ.

Матеріали і методи. Для дослідження сутності і факторів впливу на безробіття використаний метод наукової абстракції та узагальнення; для аналізу показників рівня безробіття – статистичний метод; для визначення особливостей і наслідків безробіття – системно-структурний підхід.

Результати. Відповісти на питання про число безробітних складно, бо наразі жоден державний орган не знає, скільки всього українців живе в країні. Зазвичай ці дані готує Держстат, однак після 24 лютого 2022 р. такі дослідження не проводяться. ООН стверджує, що після початку великої війни з України виїхали майже 13 млн. осіб, повернулися – 8,12 млн., а 4,77 млн. отримали статус тимчасового захисту в країнах Євросоюзу. Проте і ці дані не дають повного розуміння ситуації. Зокрема, вони не включають осіб, яких окупанти депортували в РФ.

Унаслідок російської агресії знищено чимало бізнесу, зокрема великих промислових об'єктів. За даними Європейської бізнес-асоціації, 53% її членів працюють з обмеженнями, 3% – перестали працювати. Як наслідок, 15% опитаних асоціацією компаній скоротили працівників або відправили їх у неоплачувані відпустки. Внаслідок війни 41% громадян України припинили працювати. Серед тих, хто продовжує працювати, 24% працюють частково або віддалено. Отже, безробітним став майже кожен другий українець.

Під час воєнного стану в Україні громадяни продовжують отримувати допомогу по безробіттю. Подати відповідні заяви можна через сервіс Дія. Як поінформували в Міністерстві економіки України, уряд ухвалив постанову, яка визначає порядок реєстрації безробітних під час війни та нарахування їм допомоги по безробіттю. В умовах воєнного стану питання порядку реєстрації безробітних та виплати допомоги регулюється постановою КМУ від 19 березня 2022 року № 334 «Деякі питання реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, нарахування та виплати допомоги по безробіттю на період дії воєнного стану» (Постанова про реєстрацію безробітних під час війни) [1].

Очевидно, кількість безробітних зросла, але держава «бачить» далеко не всіх з них. За даними Держслужби зайнятості, статус безробітних у січні-листопаді 2022 року отримали 544 тис. українців – на 16% менше, ніж за цей же період 2021 року. У листопаді 2022 року офіційний статус безробітного мали 215 тисяч осіб – на 18% менше, ніж на цю дату 2021 року і на третину менше, ніж 1 березня 2022 року. Аби розібратися в причинах цього парадоксу, варто вирізнити людей, які втратили роботу, безробітних людей та офіційно зареєстрованих безробітних.

Висновки. В умовах воєнного стану головне завдання держави – підтримати працездатне населення України. Завдяки вчасно прийнятій нормативній базі громадяни відчули значне полегшення в цей нелегкий час.

Література

1. Безробіття під час війни: нові правила для бізнесу та незайнятих. URL: <https://eba.com.ua/bezrobittya-pid-chas-vijny-novi-pravyla-dlya-biznesu-ta-nezajnyatyh/>.